

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ ХАРАКТЕР ЛЕКСИКИ АЗАРТНИХ ІГОР У СУЧАСНІЙ ІСПАНСЬКІЙ МОВІ

Бобчинець Л. І.

Київський національний лінгвістичний університет

У статті розглянуто погляди сучасних лінгвістів на природу терміна, професійної лексики, спеціальної лексики, проаналізовано визначення терміна, термінології та терміносистеми. Наведено приклади з лексики азартних ігор у сучасній іспанській мові, які свідчать про її термінологічний характер, а саме: співвіднесеність з поняттями азартних ігор, чіткість, однозначність, стислість, малочисельні випадки синонімії. Відмічено упорядкованість цієї термінології, що дозволяє називати її терміносистемою. Запропоновано визначення терміна азартних ігор у сучасній іспанській мові.

Ключові слова: термін, професійна лексика, спеціальна лексика, лексика азартних ігор, лексика картярства, термінологія, терміносистема.

The paper deals with analyzing the definitions of a term, professional lexicon, special lexicon, terminology, terminological system in modern linguistics. There have been given examples from lexicon of gambling in Spanish which prove its terminological character revealing in its close correspondence with the notions of gambling, precise and monosemantic character, almost complete absence of synonyms. Due to its classified character the given terminology belongs to a terminological system. There has been offered the definition of a term of gambling in the Spanish language.

Key words: term, professional lexicon, special lexicon, lexicon of gambling, lexicon of playing cards, terminology, terminological system.

Розвиток інформаційних технологій, науки, техніки, професійних сфер впливає на розширення лексичного складу спеціальних мов, терміносистем. У зв'язку з виникненням нових професійних сфер спілкування поширюються лінгвістичні праці, присвячені вивченню різних термінологій та термінологічних систем з метою їх упорядкування, уніфікації, укладання тлумачних та перекладних термінологічних словників, чим і пояснюється **актуальність** нашого дослідження, спрямованого на аналіз термінології азартних ігор. Варто зазначити, що лексика азартних ігор, до якої ми залуцаємо лексику картярства, букмекерства, казино та лотереї, на сучасному етапі характеризується термінологічністю порівняно з ранніми стадіями розвитку ігрового бізнесу.

У сучасній лінгвістиці увага спеціалістів щодо вищезазначеної лексики зосереджувалася переважно на дослідженнях її образних, емоційно-забарвлених характеристик, на її вживанні в художній літературі та публіцистичних джерелах як фразеологізмів картярського походження (В. Петрина в російській і французькій мовах, С. Форманова та О. Каратаєва в російській і українській мовах), залишаючи поза увагою її термінологічні властивості. Отже, **об'єктом** нашого дослідження є лексика азартних ігор у сучасній іспанській мові. Предметом дослідження виступають термінологічні властивості вищезазначеної лексики. **Мета** дослідження – довести, що лексика азартних ігор у сучасній іспанській мові належить до термінології. Для досягнення мети ми ставимо такі завдання: 1) розглянути визначення терміна, його властивостей, термінології та терміносистеми в сучасній лінгвістиці; 2) проаналізувати термінологічні властивості лексики азартних ігор у сучасній іспанській мові; 4) запропонувати власне визначення терміна азартних ігор.

На сучасному етапі не існує єдиного визначення терміна. Згідно з О. О. Селівановою, термін (від лат. terminus – межа) – слово чи сполучення, що позначає поняття спеціальної сфери спілкування в науці, виробництві, техніці, мистецтві, у конкретній галузі знань чи людської

діяльності. Термін є складником системи мовних знаків, яка обслуговує сферу спілкування в певній галузі разом із загальнонавчаною лексикою [14, с. 617]. В. М. Лейчик вважає термін єдністю звукового знака і співвіднесеного з ним поняття в системі понять певної галузі науки і техніки, іноді професійної сфери [8, с. 87]. М. Т. Кабре визначає термін як одиницю спеціального знання, яка використовується з метою забезпечення однозначного розуміння у професійній комунікації, особливо на інтернаціональному рівні [19, с. 131]. “Терміни є одночасно одиницями когнітивними, лінгвістичними і комунікативними. Термін – одиниця, яка складається з 3-х елементів: позначуваного / поняття, позначення / назви і об’єкта реальності / референта” [19, с. 129]. Референт (об’єкт) співвідноситься з мовним знаком (позначенням) опосередковано, тобто через поняття (позначуване). Згідно з І. С. Квитко, термін – це слово або словесний комплекс, який співвідноситься з поняттям певної організованої галузі пізнання (науки, техніки) і який вступає в системні відношення з іншими словами, утворюючи з ними систему, що відзначається високою інформативністю, однозначністю, точністю і експресивною нейтральністю [6, с. 21]. Сукупність термінів, які виражають історично сформовані поняття певної галузі науки або техніки, взагалі – спеціальної сфери людської діяльності, формують термінологію. Б. М. Головін вважає термін окремим словом або утвореним на основі іменника підрядним словосполученням, яке позначає професійне поняття і призначене для задоволення специфічних потреб спілкування у сфері певної професії, наукової, технічної, виробничій [5, с. 276].

Узагалі вивченням терміна займалися багато українських (Т. Кияк, Л. Симоненко, Е. Скороходько), російських (О. Ахманова, В. Виноградов, Г. Винокур, Б. Головін, Т. Канделакі, В. Лейчик, Д. Лотте, О. Реформатський, О. Суперанська) та інших зарубіжних учених (О. Герд, Л. Гільбер, Д. Гуадек, Ф. Данеш, Л. Депенкер, Л. Єльмслев, Т. Кабре, Ж. Корню, М. Фуко). Кожен з них підкреслював співвіднесеність терміна з денотатом (об’єктом реальності) і поняттям або сигніфікатом (думкою і уявленням про об’єкт реальності). Наприклад, Л. Депенкер пропонує виходити з принципу, що термін, будучи лінгвістичним знаком, формується на основі поняття. Причому цей знак є “рухливим” і може постійно уточнюватися по мірі вивчення об’єкта, позначеного терміном. Термін є фундаментальним елементом термінології і сприймається як ланка, що єднає думку (поняття), мову (лінгвістичний знак) та реальність (об’єкт) [22, с. 27]. Проблемою співвідношення знака, змісту і референта також займався Г. Фреге, підкреслюючи бажання людини досліджувати реальність і таким чином переходити від сенсу до позначення [22, с. 28]. Луї Єльмслев, спираючись на Фердинанда де Соссюра, вказував на те, що лінгвістичний знак має дві сторони: план вираження і план змісту, які нерозривно пов’язані між собою. План вираження і план змісту являють собою форму і субстанцію. Термін поєднує в собі і план змісту, і план вираження, причому зміст або співвіднесення з реальністю є важливим особливо при перекладі з однієї мови на іншу [23, с. 67]. Таким чином, Л. Єльмслев визначає термін як обов’язкове поєднання поняття і позначення. Як бачимо, всі наведені визначення одноставні в тому, що термін має тісний зв’язок з поняттям або предметом, який він позначає.

Зауважимо, що в сучасному мовознавстві погляди лінгвістів на природу терміна досить суперечливі. Одні вчені (О. О. Реформатський, Д. С. Лотте) вважають, що термін обов’язково повинен бути моносемічним, тобто мати одне значення і вживатися в певній науковій, технічній або професійній сфері; причому в межах однієї галузі вживання омонімія термінів є неприпустимою, оскільки це може порушити взаєморозуміння людей у професійному спілкуванні. О. О. Реформатський наголошує також на незалежності терміна від контексту [13, с. 51]. Інші лінгвісти (В. М. Лейчик) вважають, що багато термінів, що ввійшли до термінології з загальнонавчаної лексики, можуть мати кілька значень навіть входячи до складу термінології певної сфери діяльності. Визнаємо, що термінологія не знаходиться поза мовою або мовленням і що терміни не є такими ідеальними одиницями для спеціального

спілкування, яким не були б притаманні мовні явища полісемії, синонімії, омонімії. Аналіз термінології азартних ігор у сучасній іспанській мові показав наявність полісемантичних термінів, наприклад, *sopa f* 1. одна гральна карта масті чаш, 2. всі карти цієї масті [26], *naipe m* 1. карта гральна, 2. колода карт [27], *peinar las naipes* 1. тасувати колоду карт, 2. підтасовувати карти [28]. Однак випадки полісемії в лексиці азартних ігор є незначними, у ситуації професійного спілкування не викликають непорозуміння і неточного трактування.

Отже, у більшості відомих визначень терміна наголошується на тому, що він має мовну і логічну, екстралінгвальну природу, тобто є мовним знаком, який відображає логічні, поняттєві зв'язки. Слід зазначити, що термін має також психологічну природу, яка виявляється в асоціаціях при найменуванні понять, що є характерним для вторинної номінації або семантичної деривації, коли одна і та сама лексична одиниця вживається на позначення нового об'єкта, поняття. Згідно з В. С. Перебийніс, "терміни є тими одиницями мови, які допомагають їй здійснювати одну з своїх основних функцій – функцію пізнавально-інформативну, пов'язану з реєстрацією та збереженням нагромаджених людством знань" [12, с. 3]. За своєю структурою терміни бувають трьох типів: прості, складні слова і словосполучення.

Ураховуючи вищезазначені погляди мовознавців на природу терміна, погоджуємося з тим, що термін є словом чи словосполученням, яке співвідноситься з об'єктом дійсності і виражає поняття в конкретній сфері людської діяльності. У свою чергу, термін азартних ігор визначаємо як слово або словосполучення, що позначає поняття азартної гри і вживається у професійному спілкуванні гравців, любителів гри, спеціалістів ігрового бізнесу.

Існує думка, що термін як одиниця номінації певних предметів і явищ об'єктивної реальності повинен обов'язково бути виражений іменником (*naipe*) або іменною фразою, наприклад *іменник + прикметник (carta floreada)*, або *іменник + прийменник + іменник (as de copas)*. На нашу думку, терміном можуть бути також слова, що належать до інших частин мови. Наприклад, дієслова, що позначають певні процеси, дії (*peinar la baraja* – тасувати карти, *triunfar* – ходити з козира, *matar con el triunfo* – бити козирем, *apostar* – робити ставку, *sacar el gordo* – зірвати куш) також є термінами.

До специфічних ознак терміна або вимог до нього належать: співвіднесеність зі спеціальним поняттям, номінативність, однозначність тлумачення, змістова і структурна системність, прагнення до моносемічності і конкретизації в межах терміносистеми, стилістичність, прозорість внутрішньої форми, стилістична нейтральність, точність і короткість, дериваційна здатність, інваріантність як відсутність варіантів і синонімів, висока інформативність, жорстка конвенційність, залученість до відповідної системи понять певної галузі, відповідність нормам мови, милозвучність (термін не повинен бути діалектизмом або просторічним словом). Ці вимоги були сформульовані Д. С. Лотге в рамках нормативного підходу [10, с. 15–16].

Іншим основним підходом у вивченні терміна є дескриптивний, автором якого є Г. О. Винокур. Учений стверджує, що роль терміна може виконувати будь-яке слово, оскільки терміни не є особливими словами, а тільки словами в особливій функції [3, с. 5]. Отже, насамперед термін є словом. Слід зауважити, що визначення слова теж не є однозначним у сучасному мовознавстві. Ми поділяємо думку Е. Косеріу про те, що слово є мінімальною значущою одиницею з планом вираження і планом змісту, що позначає та ідентифікує об'єкти реальності, які вона замінює як знак [20, с. 306]. Різниця між загальноживаним словом і терміном, згідно з Дж. Синклером, полягає в тому, що термін не залежить від контексту, оскільки значення терміна є власне поняттям. У межах термінології слова зумовлені традицією вживання, що виключає їх будь-які довільні варіації значення в ситуаціях спілкування [20, с. 307].

Учені виділяють ще одну ознаку терміна, таку, як відсутність експресивності та емоційної оцінки. На нашу думку, емоційність терміна залежить від сфери його вживання та від контексту. У випадку з картярськими іграми, спостерігаємо багато термінів в іспанській мові, які мають

емоційне забарвлення і в основі яких лежить метафора або метонімія. Наприклад, *peinar la baraja* (тасувати карти, дослівно “розчісувати колоду”), *tener buena mano* (мати вдалу комбінацію в грі, дослівно “мати гарну руку”). Однак увійшовши до термінології азартних ігор, ці сталі словосполучення майже втрачають своє емоційне забарвлення і сприймаються як терміни. Вищенаведені приклади свідчать про те, що терміни не завжди позбавлені конотативних елементів семантики, тобто експресивності та емоційної оцінки. Таким чином, вважаємо відсутність експресивності та прагнення до моносемічності бажаними, але не обов’язковими ознаками терміна, тоді як точність, змістовна і структурна системність є його постійними ознаками.

Насправді всі вищезазначені ознаки або вимоги до терміна існують лише в ідеалі, тому що терміни бувають синонімічними, не завжди короткими, часто багатозначними. Згідно з Д. С. Лотте, “багатозначність терміна створює неточність системи” [8, с. 15]. Ми вважаємо, що багатозначність терміна не заважає його розумінню, якщо термін вживається в певному контексті. Існує думка, що однією з бажаних ознак терміна є його незалежність від контексту, однак ми стверджуємо, що саме контекст є вирішальним у визначенні значення терміна. Саме функціонування лексичної одиниці дає можливість правильно тлумачити її значення. Головними ознаками терміна, на думку А. Д. Хаютіна, є його співвіднесеність з поняттям певної галузі знань і обов’язкові системні відношення з іншими подібними одиницями терміносистеми. А моносемічність та незалежність від контексту вчений вважає другорядними ознаками терміна [16, с. 4]. Ми поділяємо цю думку, оскільки існують численні багатозначні терміни, зрозуміті значення яких допомагає контекст.

Окремою проблемою для вивчення в термінології є явище синонімії. Терміни-синоніми присутні як у сфері науки, техніки, так і в професійній лексиці. Причому абсолютні синоніми, як правило, зустрічаються рідко. У більшості випадків терміни-синоніми різняться певними відтінками значень або сферою функціонування. С. Ульман наголошує, що значення слова залежить не тільки від вербального контексту, а й від контексту ситуації [24, с. 89]. Так, на прикладі термінології азартних ігор, якщо порівняємо два іспанські синоніми *corredor de apuestas* та *bookmaker* (букмекер), друге буде частіше вживатися на інтернет-сайтах. У цьому випадку орієнтиром ситуаційного контексту є аудиторія, до якої спрямоване слово. Гравці онлайн будуть використовувати слово *bookmaker*, а гравці букмекерських контор – *corredor de apuestas*.

Термін, будучи словом, має усі лексичні, графічні, фонетичні, граматичні й словотворчі властивості, притаманні слову. Утворення терміна відбувається здебільшого шляхом семантичної деривації (метонімізації, метафоризації як використання знака однієї предметної сфери на позначення іншої); запозичення; калькування з інших мов; морфологічних способів словотворення, часто із застосуванням інтернаціональних елементів, стандартних спеціалізованих морфем (терміноелементів); аббревіації; аналогії, а інколи, шляхом креації (створення абсолютно нового знака для позначення нового поняття). Аналізуючи терміни азартних ігор, спостерігаємо процеси семантичної деривації (*mano*, *apuesta ciega*), словотворення (*apostador*; *video-poker*; *Euromillones*) та запозичення з інших мов (*póquer*; *ecarté*; *crupier*; *bridge*).

Звісно, що терміни не існують окремо, а входять до термінології або певної терміносистеми, яка, як і будь-яка система, має свою ієрархію. Саме точність (відповідність позначуваному поняттю) і системність (подібність до інших термінів цієї самої терміносистеми) В. М. Лейчик вважає основними функціями терміна [9, с. 20]. Слід зазначити, що в сучасній лінгвістиці є розбіжності щодо номінацій “термінологія” і “терміносистема”. Під термінологією розуміють сукупність термінів, яка склалася стихійно і виражає поняття науки, техніки, спеціальної сфери знань і діяльності. А під терміносистемою – упорядковану сукупність термінів, що є результатом свідомого творення і виражає систему понять теорії, що описують певну сферу спеціальної діяльності [7, с. 17]. О. С. Ахманова вважає, що термінологія має впорядкований характер [1, с. 471]. Ми використовуємо ці два терміни (термінологія і терміносистема) як синоніми.

Поняттю терміносистеми присвячено праці багатьох лінгвістів (Б. М. Головін, Т. М. П'янкova, О. О. Реформатський, А. П. Шокін та інші). О. О. Реформатський стверджував, що термінологія є певною підсистемою в лексичній системі мови і належить до лексичної системи й системи наукових понять [13, с. 52]. Б.М. Головін наголошує, що не існує випадкового скупчення термінів, не пов'язаних між собою систематично, оскільки в будь-якій сфері виробництва, науки, техніки предмети і їх ознаки співвіднесені, системно організовані в поняття тієї чи іншої галузі. “Термінологія системна як і всесвіт, окремі сторони якого вона відображає” [4, с. 78].

Учені (С. А. Бурлай, Б. М. Головін, Д. С. Лотте, О. О. Реформатський) виділяють основні ознаки терміносистеми: 1) наявність багатьох елементів, які у свою чергу можуть бути представлені як системи нижчого порядку; 2) гетерогенність елементів, їх відмінність один від одного за формою або за змістом, або одночасно і за формою, і за змістом; 3) наявність логіко-семантичних, логіко-поняттєвих, термінотворчих, парадигматичних та інших зв'язків між елементами; 4) виконання всіма елементами одних і тих самих функцій: номінативно-дефінітивної, комунікативної, гносеологічної, інформативної; 5) цілісність сукупності термінів, що оснований на цілісності сукупності понять; 6) ієрархічна будова системи термінів; 7) відкритість терміносистеми, тобто здатність поповнюватися новими елементами у зв'язку з розвитком науки і техніки; 8) наявність центру, що включає терміни, і периферії, в яку входять номенклатурні одиниці, професіоналізми і жаргонізми певної галузі знання або діяльності.

Варто підкреслити, що терміносистеми не є сталими й закритими. Навпаки, постійно поповнюючись, вони є відкритими до змін. (Винятком може слугувати, наприклад, терміносистема ігор у шахи). З іншого боку, незважаючи на відкритість, термінологічні системи належать до словникового складу мови і підпорядковуються її фонетичним, морфологічним, синтаксичним і орфографічним законам. Створення нових термінів відбувається згідно із словотвірними моделями мови. Однак зауважимо, що термінології спочатку, як правило, формуються стихійно і тільки згодом підлягають термінологічному впорядкуванню. У сучасній іспанській мові впорядкуванням термінології азартних ігор займаються переважно спеціалісти ігрового бізнесу, тому деякі терміни мають варіативність написання: *póker / póquer, crupié / crupier*.

Між загальною системою мови й залученими до неї терміносистемами відбувається постійна взаємодія, що виявляється в явищах термінологізації (переходу загальноновживаного слова чи сполуки до терміносистеми) і детермінологізації, або, за словами, М. Т. Кабре, баналізації (переходу термінів до загальноновживаної лексики) [19, с. 128]. У лексиці азартних ігор прикладом термінологізації є термін *matar la carta* (бити карту). У загальноновживаній лексиці значення дієслова *matar* – убивати, тоді як вжите в певному професійному середовищі картярства, воно отримує додаткову спеціалізацію і стає терміном.

Детермінологізація – вихід термінологічного значення за межі терміносистеми, узуалізація цього значення у сфері загальнолітературної мови та здатність терміна сполучуватися із загальноновживаними словами в синтаксичному оточенні нетермінологічного контексту [11, с. 97]. Детермінологізація зумовлена, як правило, метафоризацією або метонімізацією, в основі яких – переосмислення значення терміна.

Детермінологізація термінів азартних ігор виявляється у проникненні термінів картярства в загальноновживану лексику як образних висловів, фразеологізмів, які можна часто спостерігати в літературних творах або в публіцистичних текстах. Однією з найуживаніших образних фраз є *paciencia y barajar* (терпіння і тасувати), яка означає, що потрібно мати терпіння і чекати поки ситуація не покращиться.

Крім явищ термінологізації та детермінологізації, існує також процес переходу термінів з однієї терміносистеми до іншої, що в лінгвістиці має кілька назв: міжгалузева трансформація (Е. Ф. Скороходько), вторинна термінологізація (В. П. Даниленко, В. М. Лейчик, Г. П. Мацюк), трансдисциплінарне запозичення (К. Валеонтіс, Е. Мантзарі), ретермінологізація (О. О. Селіванова,

В. М. Ярцева), транстермінологізація (Н. В. Васильєва, Н. В. Подольська, О. В. Суперанська). Ми надаємо перевагу останньому терміну, оскільки він нам видається більш умотивованим, відображаючи перехід терміна з однієї сфери вживання в іншу, на відміну від термінів “вторинна термінологізація” та “ретермінологізація”, які можуть свідчити про повторне вживання одного й того ж терміна в іншому значенні. Термін “трансдисциплінарне запозичення”, на нашу думку, більше підходить для описання наукових термінів, відображаючи перехід терміна з однієї дисципліни до іншої. Як приклад процесу транстермінологізації в лексиці азартних ігор можемо зазначити термін казино *apuesta par / impar* (ставка на парні / непарні числа), у якому назву ставки (*par / impar*) запозичено з математики. Таким чином, завдяки процесам термінологізації, транстермінологізації та детермінологізації загальноновживана і, у свою чергу, наукова, технічна, професійна мови постійно взаємозбагачуються. Термінологія є одним з продуктивних способів поповнення словникового складу всіх мов.

В основі вищезгаданих процесів термінологізації, детермінологізації та транстермінологізації лежить переосмислення як розумовий процес, що підтверджує зв'язок мови і мислення. Термінологічні одиниці є часто результатом вторинної номінації, основою якої є розумові процеси асоціації за подібністю чи суміжністю позначуваних предметів або явищ.

Слід зауважити, що питання термінологічності мовного знака є складним. Це зумовлено тим, що зв'язки і взаємні переходи лексичних одиниць термінологічної і загальноновживаної лексики є дуже різноманітними. На думку Хуліо Касареса, значення терміна є зрозумілим тільки вузькому колу спеціалістів [21, с. 11]. Ми не поділяємо категоричності цієї думки, оскільки багато термінів є зрозумілими широкій аудиторії. Звичайно, є дуже специфічні термінологічні одиниці, наприклад, у букмекерстві або картярстві, відомі лише вузьким спеціалістам, тоді як лексика лотереї є зрозумілою майже всім. Це залежить від популярності, розповсюдженості, загальної доступності певної термінології.

У термінознавстві складною проблемою є розмежування понять “термін” і “професійна лексика”, що зумовлено суперечливістю поглядів лінгвістів щодо цієї термінології. Єдина одностайна думка вчених полягає в тому, що і терміни, і професійна лексика належать до спеціальної лексики. У термінології як науці існує термін “мова для спеціальних цілей”, який запропонував англійський учений Т. Сейвори, а теоретичне висвітлення проблем мови для спеціальних цілей можна знайти у монографії Х. Сейгера, Д. Дангворта і П. Ф. Макдоналда. Цією проблемою також займалися В. О. Виноградов, І. Р. Гальперин, В. П. Даниленко, М. Т. Кабре, В. М. Лейчик, В. В. Раскін та інші. Серед українських мовознавців проблемам спеціальної лексики присвячені праці О. Горбача, який вивчав спеціальну лексику або підмову картярів, шахістів, моряків.

В. О. Виноградов до мов для спеціальних цілей відносить наукові, технічні, економічні, суспільно-політичні, професійні підмови [2, с. 263]. О. С. Ахманова називає професійні мови або підмови соціальними діалектами [1, с. 534].

Термін “спеціальна лексика”, згідно з думкою іспанської вченої М. Т. Кабре, вживається на позначення комплексу субкодів, які частково збігаються із субкодом загальноновживаної лексики і характеризуються спеціальними особливостями, притаманними кожному з них, такими, як тематика, тип співрозмовників, комунікативна ситуація, намір мовця, середовище, в якому проходить комунікативний обмін, тип цього обміну. Ситуації, в яких використовується спеціальна лексика, можна вважати “маркованими” [19, с. 128]. Е. Алькарас вважає, що спеціальну лексику неможливо визначити лінгвістичними термінами, оскільки те, що відрізняє спеціальну лексику від загальноновживаної, є прагматичними або екстралінгвальними характеристиками, тобто важливим є саме професіональне функціонування спеціальної лексики [18, с. 16]. Ми цілком поділяємо думку про важливість вивчення функціонування спеціальної лексики, тому що правильне пояснення її мовних властивостей може дати лише контекст.

Спеціальній лексиці притаманні такі властивості: 1) вторинне використання лексичних одиниць; 2) обмеженість сфери вживання; 3) труднощі або неможливість прямого перекладу іншими мовами; 4) своєрідне ставлення до таких мовних явищ, як полісемія, антонімія; 5) підвищений денотативний зв'язок [15, с. 42].

Слід зазначити, що крім термінів, до спеціальної лексики належать також номені або номенклатурні знаки, які позначають конкретні предмети. На відміну від термінів номені співвідносяться не з поняттями, а з окремими ознаками позначуваного, завдяки чому відрізняються меншим ступенем абстрактності. Структура номена часто включає цифрові та аббревіатурні позначення. В. М. Лейчик підкреслює рекламну функцію номенклатурних знаків, що надає номенам емоційності та експресивності. Вчений вважає, що номенклатура перебуває на межі природних і штучних мов [8, с. 21]. Терміни належать до певної термінології, номені – до номенклатури. У лексиці азартних ігор в іспанській мові теж наявні номені, наприклад: *RUTA 777* (назва грального автомата), *Baraja de Comunidad de Madrid 2000* (назва колоди карт). Однак таких номенклатурних позначень небагато і в більшості випадків їх можна віднести до власних назв, таких, як *Casino de Madrid*, *Euromillones* (назва лотереї).

Слід зазначити, що В. М. Лейчик і С. Д. Шелов не відносять лексику картярів до професійної, з чим ми лише частково погоджуємося. З одного боку, раніше, починаючи від середніх віків і до початку ХХ ст., коли картярство було офіційно заборонене, картярі збиралися в закритих клубах і мали свій картярський жаргон або картярську субмову. З другого боку, у наш час сфера азартних ігор і відповідно лексика азартних ігор набули офіційного статусу, що закріплено в юридичних документах, законах з оподаткування ігрового бізнесу. Казино, покерні клуби і турніри не є закритими, а завдяки мережі інтернет дуже швидко поширюється термінологія картярства, яка є досить упорядкованою і зафіксованою письмово. Тому ми вважаємо, що лексика картярських ігор є професійною, що підкріплено виразом “професійний гравець” і письмово зафіксованими рекомендаціями у формі спеціальних посібників з професійної гри, наприклад, у покер або бридж.

Варто зауважити, що не завжди можна провести чітку межу між професійною лексикою і термінологією, тому що у процесі формування термінологічних систем деякі професіоналізми термінологізуються і набувають офіційного статусу терміна. Крім того, ми вважаємо, що в лексиці картярства можна виділити як специфічний картярський сленг, так і лексику термінологічного характеру. Раніше, коли картярство мало закритий характер і було заборонене державою, картярі мали свій сленг. У праці М. І. Чаморро “Лексика картярства Золотого віку” можна знайти картярську лексику XVI–XVII ст. Наприклад, слово *pandillador*, яке означало *шулер, шахрай*, у сучасних словниках відсутнє. Знаходимо його у словнику XVII ст. Лоренцо Ф. Фіорентіно [25, с. 1032]. Нині картярство має більш упорядкований характер, з часом планується розширення карточних ігор у мережі інтернет, тому досліджувана лексика характеризується термінологічністю.

Ми поділяємо думку вчених про те, що термінологія і професійна лексика можуть бути тотожними у разі, якщо вони є закріпленими в письмових офіційних джерелах. Ми використовуємо як синоніми терміни *професійна лексика*, *термінологія*, *спеціальна лексика*, *професійна термінологія*, оскільки термінологія сфери азартних ігор є досить усталеною, зафіксованою у спеціальних енциклопедіях, глосаріях, а в багатьох словниках (у тому числі словнику он-лайн *multitran.ru*) є терміни з поміткою *карт*. (картярський термін) або *ігр*. (ігровий термін), що свідчить про спеціалізацію лексичних одиниць. С. Д. Шелов відносить лексику азартних ігор до непрофесійної термінології. З одного боку, зважаючи на чіткі й усталені правила, – це термінологія, з другого – завдяки масовому характеру азартних ігор, ця лексика не є професійною [17, с. 86]. Ми лише частково погоджуємося з думкою вченого. Ми поділяємо його погляд про те, що лексика азартних ігор – це термінологія, однак не погоджуємося з тим, що це непрофесійна термінологія. Це залежить від відправного пункту дослідження.

Якщо лексику азартних ігор розглядати з погляду професійних робітників, наприклад, букмекерів, круп'є, на нашу думку, є можливим називати таку термінологію професійною. У нашому дослідженні більшу увагу приділяємо лексиці гравців у азартні ігри, тому віддаємо перевагу номінаціям “лексика азартних ігор” або “термінологія азартних ігор”.

Ураховуючи термінологічні властивості лексики азартних ігор у сучасній іспанській мові, такі як точність, майже відсутність полісемії, співвіднесеність з поняттями сфери азартних ігор, явища термінологізації та детермінологізації, доходимо висновку, що вищезазначена лексика належить до термінології. Графічні позначки *карт.* та *ігор.* також слугують доказом упорядкованості досліджуваної лексики у словниках. Проаналізувавши праці зарубіжних та вітчизняних вчених, що вивчають поняття терміна, пропонуємо визначення терміна азартних ігор. Отже, термін азартних ігор – слово або словосполучення, що позначає поняття ігрового бізнесу і використовується для професійного спілкування у сферах букмекерства, казино, картярства, лотереї. Лексика азартних ігор має термінологічний характер, відрізняючись від термінів науки і техніки своєю емоційністю та експресивністю, що сприяє її проникненню в художню і публіцистичну літературу у вигляді фразеологізмів та прислів'їв. Перспективи дослідження лексики азартних ігор у сучасній іспанській мові вбачаємо в аналізі її експресивних характеристик у ситуаціях професійного спілкування і в публіцистичних текстах. Окремого вивчення потребує проблема впорядкування тлумачних та двомовних термінологічних словників сфери азартних ігор.

Література

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова [Изд-ие второе, стереотипное]. – М. : Изд-во “Советская энциклопедия”, 1969. – 607 с.
2. Виноградов В. А. Лингвистика и обучение языку / В.А. Виноградов. – М., 2003. – 370 с.
3. Винокур Г. О. О некоторых явлениях словообразования в русской технической терминологии / Г. О. Винокур [Тр. Московского института истории, философии и литературы]. – М., 1939. – т. V. – С. 5.
4. Головин Б. Н. Лингвистические основы учения о терминах / Б. Н. Головин, Р. Ю. Кобрин. – М. : Высшая школа, 1987. – 104 с.
5. Головин Б. Н. Основы культуры речи / Б. Н. Головин. – М., 1988. – 317 с.
6. Квитко И. С. Термин в научном документе / И. С. Квитко. – Львов : Вища школа, 1976. – 124 с.
7. Квитко И. С. Терминоведческие проблемы редактирования / И. С. Квитко, В. М. Лейчик, Г. Г. Кабанцев. – Львов : Вища школа, 1986. – 151 с.
8. Лейчик В. М. Люди и слова / В. М. Лейчик. – Академия наук СССР. Сер. “Литературоведение и языкознание”. – М. : Наука, 1982. – 176 с.
9. Лейчик В. М. Оптимальная длина и оптимальная структура термина / В. М. Лейчик // Вопросы языкознания. – № 5. – М.: Наука, 1986. – С. 87–97.
10. Лотте Д. С. Основы построения научно-технической терминологии. Вопросы теории и методики / Д. С. Лотте. – М., 1961. – 107 с.
11. Мостовой Н. И. Детерминализация в современном английском языке : дисс. ... канд. филол. наук: 10.663 / Н. И. Мостовой. – К. : КПИИЯ, 1970. – 248 с.
12. Перебийніс В. С. Деякі закономірності в розвитку термінологічної лексики / В. С. Перебийніс // Мовознавство. – К., 1974. – № 4. – С. 3–12.
13. Реформатский А. А. Что такое термин и терминология. Вопросы терминологии / А. А. Реформатский. – М., 1961. – С. 51–54.
14. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля – К, 2010. – 844 с.

15. Суперанская А. В. Общая терминология: Терминологическая деятельность / А. В. Суперанская, Н. В. Подольская, Н. В. Васильева. – М. : Едиториал УРСС, 2005. – 288 с.
16. Хаютин А. Д. Общественно-политическая терминология Жан-Жака Руссо в свете современного понимания термина : автореф. ... канд. филол. наук: спец 10.644 “романские языки” / А. Д. Хаютин. – Калинин, 1970. – 24 с.
17. Шелов С. Д. Терминология, профессиональная лексика и профессионализмы (К проблеме классификации специальной лексики) / С. Д. Шелов // Вопросы языкознания. – М., 1984. – № 5. – С. 76–87.
18. Alcaraz V. E. El ingles profesional y academico / Varro Enrique Alcaraz. – Madrid: Alianza Editorial, 2013. – 240 p.
19. Cabré M. T. La terminología. Representación y comunicación. Una teoría de base comunicativa y otros artículos / María Teresa Cabré. – Barcelona : Institut Universitari de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra, 1999. – 369 p.
20. Cabré M. T. La Terminología. Teoría, métodos, aplicaciones / María Teresa Cabré. – Barcelona : Antártida, 1993. – 529 p.
21. Casares Julio. Las Novedades en el Diccionario Académico / Julio Casares. – Madrid : Aguilar, 1963. – 197 p.
22. Depecker L. Entre signe et concept / L. Depecker. – Paris : Presses Sorbonne Nouvelle, 2002. – 198 p.
23. Hjelmslev L. Prolegómenos a una teoría del lenguaje / Louis Hjelmslev. – Madrid : Gredos, 1971. – 198 p.
24. Ullmann S. Semantics. An Introduction to the Science of Meaning / Stephan Ullmann. – Oxford, 1962. – 278 p.

Джерела ілюстративного матеріалу

25. Fiorentino L. F. Grammatica spagnvola ed italiana / Lorenzo F. Fiorentino. – Venetia : Preffo il Barezzi, 1645. – 1230 p.
26. El Diccionario de la lengua española (DRAE). La 22ª edición, Madrid : Real Academia Española, 2001. [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://lema.rae.es/drae/?val=copas>
27. Spanish-Russian Dictionary. [Електронний ресурс]. – режим доступу: www.classes.ru/all-spanish/dictionary-spanish-russian-universal-term-51709.htm
28. Spanish-Russian Dictionary. [Електронний ресурс]. – режим доступу: www.classes.ru/all-spanish/dictionary-spanish-russian-universal-term-56242.htm